

Хорамны 69-жылдыгына

Аны юсюнден таурухла жюриюйдюле

Улуу Ата журт урушу жылдарында душманга кыякы жаныкканын аймаган кыякы жаш Асанланы Абуллажы жашы Хасанни карады бек бушулуу эди. Аны юсюнден бир тукумулу Магомед былай айтырды: «Резолюцияга дери Мукулда Асанандан 60 койор бар эди. Буга сагытта жаландан 4-сү кыялганды. Хасан сабийлей атадан, анандан да ёксюлөк сынаганды, эми жаш окугурга бек сойгонди. Эримени билим да алганды. Айтууга кере, алга Ленинградда, ызы бла уа Москвада окуганды. Республикага кыяйтпч и ишлени органдарында кыялтпч эттени...»

ишге битеу жюргөй бля берилгенчи...

Оставадагы майор Иван Левченко аны бля 1940 жылда Нальчикке биринчи кере тобоширини юсюнден былай жазганды: «Ол кезинде Ленинградда пединститут окугубанарында комсомариатында кыялтпч эттени. Аны арабы, кыялгы кимге да юлгю болуура аур эдиле. Бу субай жашны тюз керегенилу окуна сойикт кыяйтпч эдиле».

Хасан мамыр жашауда окугубанарында, билим алганды, юй жашауу кураганды. Жашы Владиславны эсгерилерине кере, атасы Евгений Петровна Шмырёва бля 1934 жылда Ленинградда пединститут окугубанарында танышканды, аны жашау нёгерге сайлаганды.

Ол, сёзюн андан ары бардыра, былай айтырды: «1938-1939 жылда Ленинградда окугубанарында башка адамдар болмагубанарында кыялтпч эттени. 5-чи классны бошогубанарында сора, 1929 жылда элге кыяйтпч аны 1931 жылны август айына дери тургубанары. Ол жаш Нальчикте Ленинград партия окуу горюодагы педагогика техникумга киргене.

Аны жетишимли бошогубанары сора, 1934 жылда мени Москвада коммунист нияте юйретууну Крупецкая атла билим берилгенди. Аны 1938 жылда бошогубанары. Ол жаш октябрьден 1939 жылда 1-чи августта дери КМКАССР-ни Птигорскдеде политика жарыкчаландыруу шюколунда устакан кыялтпч устакан болуп ишлегене.

История имуланна доктору Хутийланы Ханачиини эсгерилерине аны юсюнден былай шартла бардыла: «Асанланы Хасан, жашаууна элге кыялтпч иш келпюлгю, толопю, бийик кыялтпчы, тургубанарында кери чигиле бля айырмалы болганды. Бир аюук замандан аны СССР-ни НКВД-сыны Москвада кыялтпч кыялтпчы управленени сыны бийик шюколунда жиберегинди. Бу окуу юйюно жетишимли болди, Нальчикте кыялтпчанды. Жуулапы эм кыяйтпч, алай бек керекти да

кыялтпчанга арха кетерге тошгонди. Ол сермешеде полковник Асан улу аур жаралы болганды. Кече алаиде жангы бек кыялтпч, бир аз кыяуу жыйып, эртенликде Кисловодск таба барырга такулеленди. Жарасандан бек кыялтпч, аманы бекбинден ары жетеди эм керти шюкюну юйюнде тохтайды. Анда Хасанга медицина болушкучу эттели. Ол бир талай кюно, жарасы ийрек болгунчу, ол шхарда кримингенди. Немисиле Нальчикни алгубанарында да анда эштигенди.

Ол аур конлени эсгере, Макултаны Садар былай айтырды: «Душман Нальчикте жууктупаша, право кызматны сактаууу органдан кыялтпч эттенини бирге жыялды да, жар бирбизге жолу кен этеригин айтадыла. Мени полкун штабыны начальнигини болушкучуку эттели. Хасан а жууктупаша Нальчикке кыялтпч жашыры иш бардырырга ыразылыгы билдиргенди.

Бир жолда гитлериле халкыны Нальчикте митинге жыйгандыла. Хасан ол жерге келип, капар билирге улут эттени. Алдында немисилеге сатылган тишируу, аны кёрюп, фашист оидирге бу НКВД-ны кулукчусу болгубанарында айтканды. Алай бля ол немисилени кулукчусу тошгонди, чынтасы ошон патриот, 2019 жылда ол тургубанары 100 жыл толушкучу. Бу батыр да, антында кертичи да офицерни кыяларанда кёп шартла бир бирлерине келишименигише, толу ачыкыланмагубанарыла, аны жашауу баш жюргюлу тургубанары тюз ниятти кыялтпч этти эди да, ол бурчун бет жарыкчы толушкучу аны юсюнден Хутийланы Ханачиини, Макултаны Сафарову, Олер Опрышкуну, Владислав Шинюлову, Иван Левченко мен кёп башаланы да эсгерилеринде тынгылы айтылганды.

Биз, Хасанни акулларыны, жигит кыярындашыбыны чынтасы адамгылыгы, ётпорлопоно, антында кертичилиги эттени. Аны аты саулал тукумда, республикада да игилени, сыйланыла санында айтылып турчунда эттерге биз кесибизге берек салганды. Аны бос келген төпюлеге аманат да эттерикчи.

АСАНЛАНЫ Кулима, КМКАССР-ни исуствораныны сыйлы кулукчусу.

Культураны жылы

Театрны тарыхын этгон режиссёрлолдо, драматургларды, артисттерибизди-миллетни бети чыгарган адамларбыз. Сени, мени танымасала да, аланы уа кыайда да билебиде, тансыкыламыз. Алай болурга да керекди. Чыгармачылыкны не тюрлюсө бля керешкен адам кесини эттен жуушуну кыялбай бага салынганын, ол не затда жетишимли болганын, ишине не затка эс бурургу, неши толордирме керегин билдире бек итинеди.

Жергилик, биз аланы этелерини эсибизни беллоп, аруу, кёлдөндирүү сёз айталмакчы, ишни керти да иги жанына толордиралкы толу кесамат оюмузуну билдиралмакчы. Ким-кыялганын, ким-сансыз.

Богон мен напарын айтырыкчы тишируу аладан биринди. Токумаланы Рая Малкяр театрга миллетбиз көпчюлкондукте кыялтпч келгенди. Аруу кыялгыны анда ишлерге сюйгени сөйр тойлор эди-ол халкы чыгармачылыкны бешинги тейберген юйюнде ёсгонди. Токумаланы Зубефирни бля Мисирланы Бадияны сабийлер-кыял жазуучу Жагафар, Кыябарты биринчи эди. Анга кыярамаган хазна адам кыялган болмаз эди ол заманда. Нек десекте бизни миллет театрыбызны жангандан кууралууну биринчи шагматы эди.

Оюн революция туз элпеге киргенини коордонди. Богон кыярамагуба, бу тема эригиулю да керюно, ол кезинде уа кёп жылыда ичинде сыныкчылаз азыбын чегип тургубанары.

Миллет искусствозога керттичилик

Токумаланы Рая бля Балпаланы Зариф «Кыяны тойда».

Малкярны сыйлы артисткасы Рая, сыйлы журналист Хусей, куураланы сыйлы кулукчы Лейли, билим беруюно отличниги Закида, жуушук сёзю радио-телемастер Ахмат, кюлюндан кёпте таткан халк Рахима-барда да жомак, таурук, жыр айтыр-ган, халк чыгармачылыгына тагылары не торлю болумда да кууралмаган юйюнде ёсгенди. Миллет кууралгыбызга да анга кере кулукчуп этти келелиде.

Башталды Исаны «Тауралда Бат жайрыкчы» деген пьесасына кере салынган спектакл тауула Ата журтларына кыялтпчандан сора жаны оюланы бек келлерин кёргөргөн эди, бизни, малкяр миллетни, башка халкыларны, кесибизни тарыктыбыз, жигиттик этдирген сайлуу жолларыбыз, адет-төрөлөрбиз, кууралыбыз болгубанары эсгерте эди. Мында жаш кыыз Фаризатны ролон ойноган барды.

Рая сазанда дагыда кёп торлю сыякты кууралганды. Аланы кесери башкача, жанр энциликлери да барды-трагедиялы, комедиялы ролыла да болгубанарыла. Кыялсын алсаң да, актрисаны кесини чыгармачылык ызы кёрюнөт туралды. Аны Баболаны Сафарны пьесасына кере салынган «Ачемизде» Бююнчакны, Маммеланы

Ибрагимни «Куурмананда» уа-Налжаны Каримни ойноганды.

Ибрагимни «Куурмананда» уа-Налжаны Каримни ойноганды. Мустай Каримни «Ай туугубанар кечесине» да кыялганды. Тёплене Алпийни «Коммунист» деген пьесасында Кызбаланы, Токумаланы Жагафарын «Ауанарларында» анга Айшатны-таулу юй бийини -сыратын кууралгыра тошгонди.

Ол артист бля бля бирге бизни элибизге куураны келген эди. Кыялганды (бизни кууралгыра деп анга) эттен хатер а ехтемлики, кёл кёпюрюлюкно шарты эди. Ошанда, Малкяр театрга сойикмек ол ююнде чиркич этип башлагубанары эди бизни эстабильдыбызны билдиргенди. «Кыялбай бир заман ёсө да, аны аур адамла, аланы ичине кёп кыялтпч Рая эсибизден кетмедиле.

Биз алай аны Бошталаны Исаны «Афрер» деген пьесасында Зубефирны сыякты кууралганды да сазгырыгы оюму. Он мында абрех болуп айланган Асанлы эгечини. Ошон керегине, мында Раяни артист усталыгыны барды да бирча чертгенди. Мен омон эттеним, эр кишиге алпай жуукчулук эттерге таулу тишируудан уста жокуды.

Ол биз халкы болуп кууралганы да алайды, бюгон да торкенин барды. Бизни кууралгыра ююно этесин кууралган эттерге кыялгыбызны, таулу тиширууларыны, энциликбизди. Жашауда ю аманат кыярындашы эгечлери Токумаланы Рая бу ролуу былай эди. Биз кууралгыра анга андыды сойикмеклиги чексизкиден.

Факим кери жангы келмедди, дейдиле, бизге хуниери башка торлорини да тартады. Бизге бизни эстрадада Раяны жырлары айтып-салай туралдыла. Алага миллетбиз сойик тынгылады. Нек десен ала жюректен келген сезимлеге таянып тагылган келди. Сюе билгенге бизге кесибизни кюнон жазыбыз. Кюе билгенге жарысулары чачар асыз илаймиди?

Ма ол факму, ол хуниери не торлю чыгармачылыкны иесин да кыярауучула, тынгалды заманга ишлейди. Бек кёл затты биледи. Аны бошталаны Исаны «Афрер» деген пьесасына кере салынган «Ачемизде» Бююнчакны, Маммеланы

Алай болуп ююно, кимни сыратын кууралгы эсгер да, аны жашауу бля жашауу, ол этен сыяктыла баатарга тыишилесе. Рая нени да керти жашаудага кёрюторю ююно а, кёл кю салгырга тошошди. Рая бу башында сазгыныла болургу. Он Нальчикте эр ююно, кесич, фрамууну атканды. Аны Малкяр театры сахнасында кууралган сыфатыра театрыбызны тарыхына киргенди.

Алай болуп ююно, кимни сыратын кууралгы эсгер да, аны жашауу бля жашауу, ол этен сыяктыла баатарга тыишилесе. Рая нени да керти жашаудага кёрюторю ююно а, кёл кю салгырга тошошди. Рая бу башында сазгыныла болургу. Он Нальчикте эр ююно, кесич, фрамууну атканды. Аны Малкяр театры сахнасында кууралган сыфатыра театрыбызны тарыхына киргенди.

МУСКАЛАНЫ Сакинат.

ЖЕРЛЕШТЕРИВИЗ ТЫШЫНДА

Аталарыны сыры-жашларында бля кызыларында

Уруунда болдурган жетишимлери бля тыш жерледе, башка миллеттени араларында атларын айтырды, сынгыла, мактауга тыиши болгубанары малкяр жашланы, кыялганы юсперинден билдире туралыбыз. Бу халкыбыз алпай адамларыбыздан бирини юсюндеди. Ол Жанатайлы Адрааманы жашы Шамилди. Бари Чегемде 1937 жылда турганды.

Кёпчюлконюкно кезинде Кызаакстанга Павлодар областыны Павлодар районууну Жертукусу илени тошоди. Ата бля кыяуу болуп тургубанары. Сабийликтен малны ошонде болгубанары анга ол ишни сайлапч эди. Ошон жылны тюз жерлеринде кюйюл юктюд.

Андан кыялтпчандан сора Тёбен Чегемде Калмыков аты колхозда кыяуу болды. Алай бир жылды ызына кыяйтды. Ким биледи, жашгысы озган жери кесимени тархтан болуп эди? Жаныгандан тургубанары келип тохтады. Чегемде «Ахтар» совхозунда алпай жылыкчы болды, бирздан а анга ат ферманы буордыла.

Кыяра ишени юй билген, куурау хуниери да болган Шамил жаны ишине да бет жаркыч улап келди. Жылдан-жылга атланы саны кышюла барды. Ферманы

таматасыны аты районда, андан тышындында да терк-терк айтыла башшайды. 1976, 1984 жылдада «Областыны эл иги жылыкчысы» деген бет берилди.

Шамил ишленген кыяларында кёл кере Павлодар областыны агропромышленносте комплексини профсоюз комитетини сыйлы грамоталары бля саугаланганды. Шамил грамотасын алганды, ошон биринчи кере катышканды. Ары кеск ёсдорган атланы элген эди. Анда Сыйлы грамотага тыиши болуп кыяйтды. Ол жыл аны ВЦСПС-ны мактау кагазгаты да берилгенди.

1985-1986 жылда да ол кёрюмдө болгубанды. Эки кере да доммак майдалла бля кыялтпчанды. 1985 жылда Кызаакстанны Компартиясыны Ара Комитетини сыйлы грамотасын алганды, ошон биринчи кере катышканды. Ары кеск ёсдорган атланы элген эди. Анда Сыйлы грамотага тыиши болуп кыяйтды. Ол жыл аны ВЦСПС-ны мактау кагазгаты да берилгенди.

РЕДАКЦИЯНЫ КЪОНАТЪЫ

«Медицина юйюрюбюзно кыялындагы»

Республика клиника болонцины битеуло реаниматология бөлүмюндө жаш адамдан кууралган коллективге мында оюн-чак жайда «каш төпи бригадыбыз» дейди. Кертинс айтканды, анда таулуле кёл болгубанары да кюлюндорды.

Алдан бири уа аруу Куужоюланы Диндиян. Сазгылыгын учуркеминде соргодо, ол биринчи номерли шахкёр болонцида анестезиолог-реаниматологу. Эки жерде да ол кесини жарашуулуулугун, ишени билгенди да толу ачыкылганды.

Алыскы жаш специалист болгонда да кыярамы, пациентлеге кыярууну, билимин да аманай болушу, аладан ыразылык тободы. Бюгон а ол редакцияны кыялындагы.

«Диана, ар кезинде медицинага аслам эс бурлула башлагубанарына кереюнди. Бармыдыла торкенине?»

«Алтын бир токташдырылган стандарттан чыкмай, саусузга анга кере кыярамагубанарыла берек болушкучу. Ол аман тойлордо, методика кесини кыярылыгынын толу ачыкылган эсе. Болсада медицина алпай алтырга керекди. Болсада реаниматология саусуланы эсе алган заманда.

Бююнчакке пациентге диагностика этуу амалга иш да торкенинде. Бийик даражанда жетишкендеде берек болушкучу.

«Алай эсе, керекки оборуудан уа жетишимди, дарманла бля саусуланы жалчыгыр юй бармыч?»

«Шенди аппаратта, оборуудан аманла алтырга деп туралды. Жангы корупсука кечениги биринчи номерли шахкёр болонцины реаниматология бөлүмү тэн кенгергенди. Кёборек саусуну сыйнылдыкка жерлерибиз да бардыла. Ол жаны бля бет толбоганды. Дарманла бля бля болуп андан ийрек болса керек эди.

«Алай а эсиме ишленгени мен бир затты эсгериме эм анга толу ичинанам.

«Ол нени десекте, бизде бек ашык специалитети бардыла. Алпай да алпай тыиши болупла жалчыгырыла, бириселден арха кыялгы тыишюле. Аны себепти бизни юйюргөтөн тамгалда төпюле кыярай, кууранган, батылганда да этаме.

«Биримс арчадан эсе, бизге реаниматология, кыялынырак тошогон ангылабыз. Аруу не аны, не муну сурамайды. Сиз солуу кюн, байрам кюн демей ишлейсе, бирде раионга бля кыялгыра да тошоиди. Ыразымыз сайлаууна?»

«Мен ишим бек суюме. Аны бир затка да алпашыллык болмам. Биринчиден, мен хирург болурга сойюп, ординатураны битеуло хирургиядан эттеним. Ол заманда жангы корупсука кечениги биринчи номерли шахкёр болонцины реаниматология бөлүмү тэн кенгергенди. Кёборек саусуну сыйнылдыкка жерлерибиз да бардыла. Ол жаны бля бет толбоганды. Дарманла бля бля болуп андан ийрек болса керек эди.

«Эки-он сёз бля айтканды, реанимация жаны бля бизде шенди чыгармачылыгы дери болушкучу.»

«Иги жангына биринчи атлам этилгенди. Жангыруу бир эсе уа, ашак болупла кууралгыра тыишанам. Билемисиз, Санкт-Петербургда окугубанары замандыда кереги оборуудан бля мындагы теллештирме кыялганам.

«Реаниматолог-анестезиолог,»

«Маммеланы Ибрагимни «Сой-меклики поэмасы» деген пьесасына кере салынганын ошонда бийче кыяны жуушучу Ханифар ойноганды. Ол малкяр драматургияда эде кыялган сыфатпадан бирини деп, мен алай ангыламам. Нек десен шаркёрдуу кыялганды. Кезинде кыялганын хажы, кеск сайлап алып, таулуле төпюле кёргөн ожет уа толу да, керти да, терен да болурга тыиши эди. Аны алай этериле уа артытпедиле. Бу кыялган борчон да ол алыскы кууралгыра эди.

«Симде тургубанары мен биринчи Токумаланы Раяны сабий замандыда кенделенде эски клубуну сахнасында ол спектаклде керегени. Анда ойноган артисттерден Юсопаны Хамитни, Маммеланы Ибрагимни, Балаланы Омарны, Атайланы Магомедни, Жантуяланы Исаны танамый эдим. Жуукчу-аху, эли адамларын эрте ала. Болсада оюн аманда эсибиз айтырды. Биз сабийле, кёл кыялмай кыярай эдик. Тамалата уа, кёлерини сыйлай.

«Ол артист бля бля бирге бизни элибизге куураны келген эди. Кыялганды (бизни кууралгыра деп анга) эттен хатер а ехтемлики, кёл кёпюрюлюкно шарты эди. Ошанда, Малкяр театрга сойикмек ол ююнде чиркич этип башлагубанары эди бизни эстабильдыбызны билдиргенди. «Кыялбай бир заман ёсө да, аны аур адамла, аланы ичине кёп кыялтпч Рая эсибизден кетмедиле.

Биз алай аны Бошталаны Исаны «Афрер» деген пьесасында Зубефирны сыякты кууралганды да сазгырыгы оюму. Он мында абрех болуп айланган Асанлы эгечини. Ошон керегине, мында Раяни артист усталыгыны барды да бирча чертгенди. Мен омон эттеним, эр кишиге алпай жуукчулук эттерге таулу тишируудан уста жокуды.

Ол биз халкы болуп кууралганы да алайды, бюгон да торкенин барды. Бизни кууралгыра ююно этесин кууралган эттерге кыялгыбызны, таулу тиширууларыны, энциликбизди. Жашауда ю аманат кыярындашы эгечлери Токумаланы Рая бу ролуу былай эди. Биз кууралгыра анга андыды сойикмеклиги чексизкиден.

Факим кери жангы келмедди, дейдиле, бизге хуниери башка торлорини да тартады. Бизге бизни эстрадада Раяны жырлары айтып-салай туралдыла. Алага миллетбиз сойик тынгылады. Нек десен ала жюректен келген сезимлеге таянып тагылган келди. Сюе билгенге бизге кесибизни кюнон жазыбыз. Кюе билгенге жарысулары чачар асыз илаймиди?

Ма ол факму, ол хуниери не торлю чыгармачылыкны иесин да кыярауучула, тынгалды заманга ишлейди. Бек кёл затты биледи. Аны бошталаны Исаны «Афрер» деген пьесасына кере салынган «Ачемизде» Бююнчакны, Маммеланы

ЖЫЙЫЛЫ

Жаш тѐлю палата не ючюн кѳуралады

Жаш тѐлюно, жаммаут биригуевей эн асламы информация органданы ишлери жаны бла комитети председатели Татьяна Хашхожева Парламентте Жаш тѐлю палата не мурат бла кѳуралганын юсюнден айтканды.

Бу кюнде КѳМР-ни Т.К. Малбахов аты кѳурал библиотекасыны «Проводов» клубу жаш тѐлю политикасыга жоралат, республиканы Парламентте келечилерин кытышылары бла жыйылуу бардырганды.

байламы этерге сойгенлеге да мында тийишли онгла бардыла, дегенди ол.

ЛАЙПАНЛАНЫ Мадина.

ЖЮРЕК АЧЫКЪЛЫКЪ

Туугъан журт - тапхан ана

...Гыржын мында татылууду. Эт мында татылдыды. Таула мында биикдиле.

Терекле мында субайдиле. Черкеле мында кишиликте. Г арала мында дармандыла... Ата журтум ахар мекям, деп жазганды Гадийланы Ибрагим.

ден мен кѳп сагыш этгенме. Къалай болду алай? Элни бек улуу жигити, субай, кѳарыулу жашларындан бири, сайлагъан кызын башка жашны сойгенин билгенде дерт этип, душманга бошулу, туугъан эпин койдортоп кыогъаны.

Насыпха, бизни адабиятыбызда Казимибиз, Къайсыныбыз бардыла. Алача туугъан журтларын ким сойгон болур? Беш да Тау Элге файгъамбар акъылман Аллахны сыйлы жерине - Меккага хаж кылырга баргъанда, къадардан: «Мени таш этип кыогъан да, туугъан жериме кыйтар», - деп тилгенди. Кесини туугъан элини от жагъаларындан чыкканын сыгын ийсини, жерини топурагындан, омак талаларындан да сыйлы кереди.

Сюелгенме ёрушло сыртларынгда, Къызыл жабшмакъ таякъга талпып.

Къайсыны «Алтын угтай - тауларымы» деген назмусун окусаңт, кесини жеринги андан да бек коюсае, жангы сезимле туадыла. Юлго аларгъа адамларыбыз кѳлдю. Ёсоп келген тѐлю алачы сынмаларын хайрыларынрга керекбиз, алача, ата-бабаларыбызны жерлерин союрге эм сакъларга.

Жаны туугъан балачык биринчи бешик жырчыларына ана тилинде эшитирге керекди. Биринчи аталарында туугъан жеринде этерге. Сойген ахуларыны араларында ёсуп, насылып болурча. Хар таш, хар шудан сыйлы болганын аныгъласа, ол заманда тууаркыды Ата журтуна соймеклик.

ХАКИМЛАНЫ Милана.

Кѳслерини ёмюрледен бери келген тарыхларында тауула жаш тѐлюно кишиликте, туугъан жерге соймекликке юйретгенлерин биз халкын кѳенден чыгармачылыгында керѳсиз. Нарт уруулу болганыбызга ёхтѳмленебиз. Къарашауай урулук ючюн, Дебет талмай жоруулагъан халкъбыз. Бир онгугъа къл болома деп, миллетин, журтун саткан адам жазыккъа саналганды.

Ёсип мен факмусун сойген жаш поэт Бакуланы Артурун сѳйлери келерде: Елор кюнѳн бир чакъда жер, Термилрисе ѳз тамырынга, Хар сагышынг къыянгы ичер. Адамны туугъан жери ата, ана киби кыачды. Журегинде анга басынуу болмагъан адамны ёто да болмады.

Закый Къайсыны назмуларын окугъандан сора уа жеринги талпында, халал болургъа сое. Аны факмусун ючюн, туугъан жерге соймекликке эсибизге туюрмек:

Кавказ! Жатдым кыргызакъ дорбуларынгда, Башымы къай гыйсына салып.

ОКЪУТУ

Арт кезиуде токдан бир киши да ачымагъанды

МРСК СК компанияны Къабарты-Малкъарына бѳлюмюнде производствода кѳркѳуусулукъ жорукъланы юсюнден лекцияла бардырылгандыла. Алага 124 электромонтѳр кытышканды.

Дерслени кезиунде урунган адамны кѳруулау жаны бла законлада арт жыллада къалай торленуле болганын кѳаралганды, специалствеге жангы излемлени юсюриден билдириле да этилгенди. Электротех установкаканы кѳркѳуусу хайрылануун жорукъларына аслам эс бурулганды, деп билдиргенди бу биригуню пресс-службасындан.

Энергетиклеге лекцияладан сора билим беру киносфильм да кѳргѳтѳгенди. Ала анда кѳруулау амалла бла шагъарейленгенди, электрооборудованияны кѳркѳуусулугуну жалгынтуун эмда адам кесин токдан къалай сакъларга керек.

Клисини юсюнден информация алгандыла. Бѳлюмюно башчысы Юрий Губжиков былай юйретти дѳрслеге биик бага бергенди. «Ичилене саулуларынын сакълауга къайсы производствода да энчи эс бурулурга керекди. Бу жаны бла бѳлѳм да битеу къолдан келгени этеди, урунган адамны кѳруулау мында дайым контрольдады», - дегенди ол.

Энергетиклеге лекцияла бош бардырылгандарын былай шарт кѳргѳтѳди: ахар беш жылны ичинде компанияда урунганланы арасында ток уруп бир адам да ачымагъанды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ЭКСКУРСИЯ

Кинолот ким болганына туюшонгенди

Къабарты-Малкъарда Сабий туризмин арасына жорюгон окуулу Россияны Жууага тартылганды терсликлерине жорукдуруун фѳедеральнй службасыны КѳМР-де Управленисыны 1-чи колониисны кинолотларына кыонаккъа болгандыла. Ала ишени амалыкчылыны тутарга къалай юйретгенлерин кѳз кѳргенди. Бю-

тунда бег а наркотикле излепче итлени жыйыны терк айбар билгендерине, улуу заттаны мычмай табыл кыогъанларына сейсиргенди.

Колониисны начальниги орунбасары ил службаны подполковниги Анзор Батов окуучулагъа ите «ишлени тынгыла» билди, юлпюлю «кълукълукъ» этер ючюн, аланы юйрек заманларында башлап юйретирге керек болганын айтканды. Андан ары ол былай дегенди: «Алай бизге юйренген ите бла ишлерна специалствеге бек керекди. Туюзон айтсам, былай усталык сайлагъанла асламысында жаныуарланы сойгендилене, аланы юйретирге факмулары болгъан жаш адамдыла. Алай да, келир заманда ала ич ишлени органдарында юйретилген ите бла кълукълукъ этуичю сайларла деп, биз бек ышанабыз.

Кѳслерни айтса, ол алайды. Башланган класслада окугъан школчаланы былай экскурсиялагъа келгендери аланы кинолот усталык аларгъа соймекликлерин кыогъарыгы баямды. Андан сора уа, мен айтыркъ, сиз жаш тѐлюно патриот ниетде юйретти, келир заманда Ата журтну кѳруулаулуаны хазырлау жаны бла улуу иш этесиз, кѳнлеге усталык сайларга болушасыз» дегенди Сабий туризм араны директору Марина Каралышова. Россияны ФСИН-ини КѳМР-де Управленисыны келечилерине айлангып. Дагында мындан арысында да былай тобушуилери терк-терк бола турлукъларына эсге салганды.

Россияны ФСИН-ини КѳМР-де управленисыны пресс-службасы.

Заманбек Замбаев. Газетини келер номери 26-чи апрельде чыгарыккъыды.

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ: БЕШПАЙЛАНЫ Муталин (баш редактору орунбасары) КЪОНАКЪЫЛАНЫ ХАСАН (баш редактору орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь) ТЕКУЛАНЫ Хауа (жаммаут - политика бѳлюмюно таматасы)

ТЕЛЕФОНЫЛА: Редактору приемный - 42-63-01. Баш редактору орунбасары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретарь - 40-93-62, Корреспондент - 42-63-52. РЕДАКЦИНЫ БѳЛѳМЛЕРИ: Жаммаут-политика жашуу - 42-67-68, 42-24-02. Экономика - 42-75-82. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангъылыкъка эс спорт - 40-39-93, 42-66-71. Школа эм ресурсы - 42-37-94. Тылшамала - 47-31-28. Сурап алычу - 42-68-72. Букалгачкы - 42-34-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Газетини авторла бла кылагът жюртмейди. Кълъ жазмаларга рѳеняны этилмейди эм ала артка кайтарылмайдыла. Газетде басылган материалда айтылган оюмда редакцияны оюму бла келишимге болушкандыла. Ала айтайткан хар уз ючюн. Замансыз арабаддан кетинг. Сабийлерини окуокъ этинг. Чегемни ёксюз желпери Къабырынгы сабыр сылайдыла. Аманат сабийлеринги мууда кѳслери Журек жуулуун ашайдыла ХОСАЛАНЫ Марина СУРАТДА: Черкеланы Аминат.

Тобешулу

Бусагъта «Притормози» деген Бигеурсей социальный кампания бардырылды. Аны келечилерге уа юкюнде КѳМР-де МВД-ны ГИБДД-сыны инспекторлары бѳлюмюно командирини орунбасары полицияны капитаны Мурат Губжикову башчылыккъа Нальчичини 27-чи номерли орта школуда къонаккъа болгандыла. Тобешулу «Билген эт, сингиде тут, жорукъланы бузма» деген ат бла бардырылганды.

Ангылашынуулу эм сейирлик дерс

Онуну классны окуучулары инспекторланы кытышылары бла берген дерсте усталыкъ бла кытышкандыла. Ол ала не кылын соругъа да оспагът жуап бергендеринде шарт кѳрѳне эди. Устаз окуучуларындан машина терк топкатылганды. Ньютонну законун кѳре ол къалай бир мѳртге уюлап барлыгъын, аны харларыны жерге жылгандарыны ючюн, дагында физика жорукъларында болгъан алачы башла шартла ачыкъларынын излегенди.

Алада уа школчюла жолда жорукъларга бузукълукъ этгенле къалай паракъларга тошерге болукъларын кѳргенди. Документи роликке аудиторияда отурганланы барын да сагыш этдирмей, жорюги кыозгъамай кыюймагъандыла. Окуучула алагы берилген ишлени терк эм тынгылы толтургандарына къонаккъа сейр этгенлерин бѳксудмай эдиле. Хар бири да школчуланы махтагъанлары бла чекленги къалмай, насихат да этгенди. Жолда жорюкуну жорукъларыны кѳркѳуусулугун пропагандалау жаны бла бѳлюмюно инспектору Ала Моторова сабийне жолда бек сакъ болурга, жорукъларга ырызлыкъларын билдирип, алачы гитчиликден юйретсек, жашуларынын сакъларыккъыз», - дегенди. Онуну классны окуучусу Эсенкуланы Муратха инспектор саугага сагагъ бергенди. Кыялган окуучулагъа уа жолда жорюкуну жорукъларына жазылган дефтерчикле бла календарыккъыла юлѳшнгенди.

Ахарында уа сабийле, инспекторлагъа ырызлыкъларын билдирип, алачы жоралганы назмуларын окугъандыла, бирге суракъ тоугенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият. Сурагы автор алганды.

КИКБОКСИНГ Хорлагъанланы уллу сынаула сакълайдыла

Ульяновск шахарда кикбоксингги ѳулп котакъ тюрлюсюнден Россияны чемпионаты бла биринчилиги бардырылганды. Эршилулеге 901 спортчу кытышкандыла, ол санда кыраларны жангы субектинден-Къырындан да.

Къабарты-Малкъардан баргъанланы арасында кеси аурулукъларында Эфендиялы Залим, Асланбек Дышек, Казбек Сихов, Астемир Боров, Рамазан Баксанов эм Саид Асатов хорлагъандыла. Тишкыларыны кълумунда биринчи жерге Анжелика Каноква чыкканды.

Къудайланы Жамал.

АУР АТЛЕТИКА Волгограддан - ахшы жетишимле бла

Кѳп болмай Волгоградда ауур атлетикадан СКФО-нун чемпионаты бардырылганды. Туринде биринчи жерлеге Къабарты-Малкъарны келечилери тийишли болгандыла. Командалы зачетда да биринчи жерге чыккандыла. Кеси аурулукъларында Саракаланы Расул, Темуккуланы Артур, Сергей Лысенко-биринчи, Къудайланы Жамал, Альберт Кинов, Арсен Багъунов, Мартин Сабанчиев-экинчи. Ноступланы Юсупу бла Игорь Афаунов ючюнчю жерлени алгандыла. Андан тышында да Сергей Лысенко бла Аскер Иригов спортну устасы деген аты тийишли болгандыла.

Жаны туринде Махкаланы Махти, Ахматланы Заур, Эгъеланы Вадим, Михаил Шиемов эм Мурад Шаов юйретедиле.

Анатолый ТЕМИРОВ. Бу жол туринде хорлагъанла август айда Россияны Грозный шахарда болуукъ чемпионатына кытышырыккъыдыла.

ТИНТИУЛЕ Бюджет законну бузганла жууапха тартылыкъдыла

КѳМР-ни прокуратурасы республика бюджет къалай толтурулганын дайым да тингетлей турды. Бу жол оюсулуени кезиунде финансы арабаддан 243 бузукълукъ этилгени ачыкъланганды, деп билдиргенди бизге ведомствону пресс-службасындан.

Алай бла бузукълукъ чыгаргъан терк правоу актыны келтирѳню юсюнден эсгертиле этилгенди. Бюджетни юсюнден законну жорукъларына 81 бузукълукъ этилгени тохтадырылганды, аны бла байламы 44 жууаплы кълукълукъ дисциплина жууапха тартылганды.

КѳМР-ни Башчысыны Администрациясыны эмда КѳМР-ни Башчысыны бла Правительствоуни Ишленинги Управленисыны КѳМР-ни Башчысыны Администрациясыны кырал-право управленисыны право экспертиза бѳлюмюно консультанты ГУГОВА Зарема Хабасовнагы аны атасы ГУГОВ Хабас Сагадович елгени бла байламы, бушуу этип, кытайы сѳз бердиле.

БАБАЛАНЫ тукъум. Номерге графикте кѳре 19.00 сагында къл салындаы. 20.00 сагында къл салындагы.

Газетини басмагъа КѳМР-ни Басма эм асламы коммунисащасы жаны бла Къабырты-Малкъар регион инспекцияда. Газет «Тетраграф» ООУ-ну типотѳфиясында басылганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33. Газетини изерине ташыру ючюн КѳМР-ни пошта связыны федеральный Управленисы жууаплы. Телефонлору: 76-01-28, 76-01-10. Газетини ронингъа сатылу ючюн КѳМР-ни «Роснечаль» акционер общество жууаплы. Телефон: 42-69-34.

РЕДАКЦИНЫ ЭМ ИЗАТЕЛѳНИ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 3. электрон почта: elbr_50@mail.ru. Тиражы 2760 экз. Заказ № 796.